

prvim danima postojanja te države, prije bilo kakve represivne akcije hrvatskih vlasti, ubile više od tri stotine hrvatskih civila. Zanimljiva je i originalna i njegova povijesno-pravna raščlamba ustanovljenja i funkcioniranja tadašnjega hrvatskog logorskog sustava. S druge strane, u odnosu na neka druga problematična pitanja (kao što je etiologija tzv. rasnog zakonodavstva i sudbina hrvatskih Židova), Gabelica također donosi zanimljive podatke, ali oprezno zaključuje kako se radi o temi koju je potrebno dodatno istražiti.

U pogledu opće ocjene Stepinčeve osobe, autor ne nasjeda uobičajenim, romantičnim i uopćenim frazama čak ni o poratnome političkom procesu, nego i dokumentaciju iz tog procesa podvrgava logičkoj analizi.

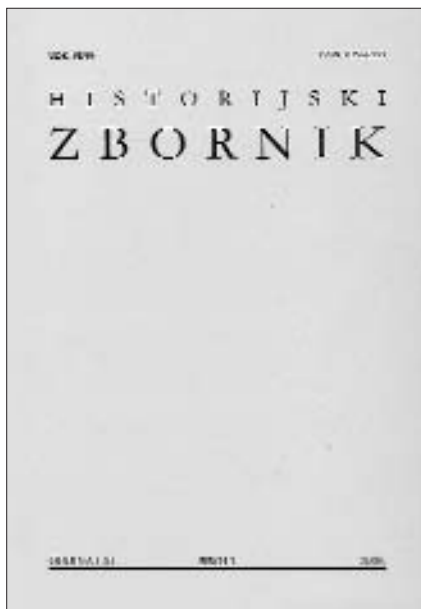
Zaključno, može se kazati da je bitno obilježje Gabeličine knjige autorova spremnost da dokumentirano i beskompromisno uđe u polemiku s mnogim naslijeđenim stajalištima i autoritetima. Njegova je konačna ocjena u bitnome sadržana u riječima msgr. Nikole Solde, izrečenima u razgovoru za glasilo hrvatske katoličke mladeži »Mi«, koje je Gabelica uzeo kao motto svojoj knjizi: »Stepinac je kao svećenik bio uzor. To je dobar razlog da ga proglašavaju svecem, ali ne smije se zaboraviti da je on cijelim svojim autoritetom stao iza hrvatske države. To je ono što će ući u povijest. To je svima imponiralo. To što je on svetac, veliko je, ali ima i drugih svetaca kod Hrvata. Važno je da on u pitanju hrvatske države nije uzmakao ni za milimetar. To je ono što je Stepinca uzdiglo. On je u povijesnom času stao iza hrvatske države, a to je bilo veliko junaštvo.«

• Tomislav JONJIC

Historijski zbornik, LXI (2008.), br. 1, 246. str., ur. Ivica Prlender, Društvo za hrvatsku povijesnicu, Zagreb, 2008.

Ovogodišnji broj *Historijskog zbornika* posvećen je obilježavanju šezdeset godina njegova izlaza te životu i djelu prof. dr. Ivana Kampuša, njegova dugogodišnjeg urednika. Iza proslava (»Šest desetljeća kasnije«) Ivice Prlendera, glavnoga i odgovornog urednika, slijede radovi Damira Agičića i Branimira Jankovića »Šezdeset godina *Historijskog zbornika*«, Nataše Bašić »Napunici čitateljima« te tekstovi vezani uz bibliografiju *Historijskog zbornika*: »Glavni urednici časopisa« i »Kronološka tablica časopisa sa članovima uredništva«. Središnji dio časopisa čini bibliografski pregled *Historijskog zbornika*: »Članci, rasprave, građa i ostali prilozi«, »Autorsko kazalo« i »Kazalo prevoditelja i autora likovnih priloga«. Posljednja dva teksta donose bibliografiju Ivana Kampuša.

Ivica Prlender, pišući o značenju *Historijskoga zbornika*, navodi da je on bio »ogledalom hrvatske historiografije« te da se u »njemu zrcale svi metodološki prosjaji, ali i dvojbe i

nedoumice» (s. XI). U radu Damira Agičića i Branimira Jankovića opisana je povijest izdavanja *Historijskog zbornika* pri čemu se ističe da je časopis pokrenuo *Savez povijesnih društava Hrvatske*. Valja istaknuti da je do danas izišao pedeset i jedan svezak časopisa te da je u njemu objavljeno više od četiristo radova u rubrici »Članci i rasprave« i više od stotinu priloga u rubrici »Građa«. Najveći se broj članaka/rasprava odnosi na teme iz povijesti XIX. st., a najmanje iz razdoblja starije povijesti. U *Historijskom je zborniku* svoje radove objavilo četrinstotinjak autora, većinom iz Hrvatske. Među najzastupljenijim autorima su Jaroslav Šidak i Petar Strčić.

Članak Nataše Bašić »Naputci čitateljima« te dva nepotpisana uratka: »Glavni urednici časopisa« i »Kronološka tablica časopisa sa članovima uredništva« služe kao uvod u središnji tekst u kojem se donosi cjelovita bibliografija *Historijskog zbornika*.

»Sadržaj *Historijskog zbornika* I-LX (1948-2007)« je objavljen na punih 206 stranica. Kronološkim je slijedom popisano 2683 radova. Slijede »Autorsko kazalo« i »Kazalo prevodite-

lja i autora likovnih priloga«. Napomenuo bih da je bibliografiju izradilo uredništvo *Thesaurusa Leksikografskog zavoda Miroslava Krleža*, čija je glavna urednica N. Bašić.

Posljednja dva teksta govore o profesoru Kampušu. Nepotpisani članak »Prof. dr. sc. Ivan Kampuš« i rad Hrvoja Gračanina »Bibliografija radova prof. dr. sc. Ivana Kampuša« sadržajno se nastavljaju na misli I. Prlendera o profesorovu istaknutom mjestu u hrvatskoj historiografiji.

Problemi s kojima se susreće uredništvo *Historijskog zbornika* svakako su: nedovoljna potpora stručne javnosti i nesklonost knjižara da na svojim policama drže časopis i tako ga učine dostupnim široj čitateljskoj publici. Ti su problemi u znatnoj mjeri utjecali na nakladu *Historijskog zbornika*, koja je od nekadašnjih nekoliko tisuća primjeraka svedena na svega nekoliko stotina.

Visoka profesionalna razina posljednjega broja *Historijskog zbornika* svjedoči da je taj naš najstariji povijesni časopis još uvijek vitalan te da može oko sebe okupljati hrvatske povjesničare raznih naraštaja.

• Danijel VOJAK